

Vastaus kirjalliseen kysymykseen onnettomuuksien torjunnasta vaarallisten aineiden kuljetuksissa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Satu Hassi /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 132/2018 vp:

Aikooko hallitus selvittää, ovatko vaarallisten aineiden kuljetusta, säilytystä ja ilmoitusvelvollisuuttakoskevat säädökset ajan tasalla ja aiotaanko selvittää, miten vastaava ympäristöonnettomuus olisi jatkossa estettävissä esimerkiksi täsmentämällä sitä, kenelle kuuluu ilmoitusvelvollisuus pelastusviranomaisille?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Mäntyharjulla vaarallisen aineen kuljetuksessa tapahtunut onnettomuus on vakava ja hyvin valitettava. Aivan ensisijaista on torjua kattavasti siitä aiheutuneita vahinkoja. Lisäksi onnettomuuteen johtaneet syyt pitää huolellisesti selvittää. Pelastusviranomaiset, Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus sekä Onnettomuustutkintakeskus ovatkin ryhtyneet tilanteen edellyttämiin toimiin yhdessä muiden viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Tapahtuneesta on myös voitava ottaa oppia, jotta vastaavaa voitaisiin estää jatkossa tapahtumasta. Liikennevirasto ja Liikenteen turvallisuusvirasto ryhtyivät onnettomuuden johdosta kuljetuksen suorittajan sekä muiden toimijoiden kanssa välittömiin korjaaviin toimenpiteisiin vaarallisten aineiden kuljetuksen sekä tilapäisen säilytyksen turvallisuuden ja ilmoitusmenettelyihin liittyvien toimintatapojen tarkentamiseksi.

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt virastoja selvittämään toimenpiteitä, joilla raideliikennettä ja vaarallisten aineiden kuljetuksia koskevan lainsäädännön ja sen nojalla annettujen asetusten sekä viraston määräysten täytäntöönpano ja valvonta vähentäisivät mahdollisimman hyvin ihmisille, omaisuudelle ja ympäristölle aiheutuvaa vaaraa ja vahinkoa.

Vaarallisten aineiden kuljetus on hyvin tarkoin säänneltyä toimintaa, josta säädetään vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (jäljempänä VAK-laki 719/1994) sekä sen nojalla annetuissa asetuksissa ja -määräyksissä. Vaatimuksilla pyritään ennaltaehkäisemään ja torjumaan vahinkoa ja vaaraa, jota vaarallisten aineiden kuljetus saattaa aiheuttaa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle sekä vähentämään mahdollisissa onnettomuustilanteissa vahingon syntymistä tai sen laajuutta.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 132/2018 vp

Kuljetuksissa noudatettavat vaatimukset perustuvat mm. YK:n talous- ja sosiaalineuvoston, Euroopan talouskomission, kansainvälisen merenkulkujärjestön sekä kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön alaisuudessa valmisteltuihin kuljetusmuotoihin kansainvälisiin sopimuksiin sekä Euroopan unionin lainsäädäntöön. Tähän sääntelyyn on tälläkin hallituskaudella neuvoteltu lukuisia teknisen ja tieteellisen kehityksen huomioivia turvallisuutta parantavia muutoksia ja tämän vuoden aikana jatkuu uusien sopimusmuutosten valmistelu. Suomen ja Venäjän välisessä suorassa kansainvälisessä vaarallisten aineiden kuljetusta käsittävässä rautatieliikenteessä sovellettavia teknisiä vaatimuksia on päivitetty viimeksi viime vuonna 2017.

Pelastusviranomaiset tarvitsevat tiedon ratapihalla tai vastaavalla alueella olevasta kuljetukseen liittyvästä vaarallisen aineen tilapäisestä säilytyksestä, jotta ne voivat varautua torjumaan mahdollisia onnettomuuksia. Ilmoitusvelvollisuudesta säädetään vaarallisten aineiden kuljetuksesta rautatiellä annetussa valtioneuvoston asetuksen (195/2002) 27 §:n 1 momentissa. Säännöksen mukaan, jos vaarallista ainetta sisältävää säiliövaunua joudutaan säilyttämään tilapäisesti ratapihalla, satamassa tai muussa vastaavassa paikassa, säilyttämisestä on tehtävä ilmoitus paikallisille pelastusviranomaisille pelastusviranomaisen kanssa sovitulla tavalla.

Onnettomuuteen johtaneiden syiden lisäksi on tärkeää selvittää sekä onnettomuustutkinnan että vaarallisten aineiden kuljetussääntelyn viranomaisvalvonnan osana, miksei tiedonkulku ole toiminut tarkoitetulla tavalla. Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö on käynnistänyt selvityksen siitä, voitaisiinko ilmoitusvelvollisuutta koskevaa asetusta muuttamalla pikaisesti selkeyttää ilmoitusvelvollisuutta ja tiedonkulkua kuljetusten suorittajien sekä viranomaisten välillä. Liikenne- ja viestintäministeriössä on myös valmisteilla vaarallisten aineiden kuljetuksen annetun lain kokonaisuudistus. Tavoitteena on antaa hallituksen esitys vuonna 2020.

Helsingissä 4.5.2018

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner

LVM/692/01/2018